

Hitlerův stůl se skrývá v Bečově

Ten stůl je na první pohled velmi drahý. Masivní ořechovou desku kryje tlustá hovězí kůže. Nohy zdobí pozlacené dřevorezby. I ony svědčí o tom, že mu kdysi mělo patřit výsadní místo. Se záměry si však pohrála historie. Patřil totiž Adolfu Hitlerovi. A z centra nacistické třetí říše Berlína doputoval až do Bečova nad Teplou.

>> Lenka Hloušková

„Měří téměř dva a půl metru. Do depozitáře se nám vejde jen do jedné místnosti,“ popisuje kurátorka sbírek v hradním a zámeckém bečovském komplexu Eva Česáková. Podle ní je v hodně dobré kondici. Za osm desítek let přibýlo jen pár škrábanců a koleček od klíví, jež na něm za socialismu stávaly. Což je vzhledem k jeho přesunům téměř zázrak.

Místo Vůdce kastelán

Kdysi k němu patřilo ještě stejně majestátní, obrovské křeslo se dvěma pozlacenými piniovými šiškami, velkorysý mramorový kalamář, lampa, skříňka na dopisy, podložka na psaní, nůž a pijáková kolébka. Vše bohatě zdobené nacistickými svastikami.

Do tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava sada dorazila při evakuaci Vůdovy osobní sbírky umění někdy v roce 1944. Ukryta byla posléze s mnoha dalšími cennými předměty v cisterciáckém klášteře ve Vyšším Brodě.

>> „Aby se se stolem vůbec pohnulo, musejí přijít čtyři lidé,“ podotýká kastelán Tomáš Wizovský. Jeho kolegyně Eva Česáková doplňuje: „Skladujeme ho rozložený. Dvě trnože se totiž od psací desky dají oddělit.“ Foto Právo – Petr Horník (5)

Předtím ale najezdila stovky kilometrů. Z Berlína, kde ji Hitler v polovině 30. let dostal, putovala nejdřív do rakouského Lince. Tam měla pravděpodobně zdobit jeho pracovnu v plánovaném Führermuseu.

Všechny předměty v klášteře zůstaly prokazatelně pohromadě až do konce bojů. Ty drobnější se následně poztrácely. „V Česku ale aspoň některé zůstaly. Před časem se skříňka na dopisy objevila v internetové aukci. Slibuji každému,

kdo nás na věci upozorní, doživotní vstup zdarma k nám na zámek,“ říká bečovský kastelán Tomáš Wizovský.

Při našem rozhovoru stojí v místnosti, kde Hitlerův stůl o rozměrech 150×240 centimetrů sloužil jeho předchůdci jako pracovní a odkládací plocha. Místo osamocené Vůdce tak kolem něj sedávalo až dvanáct zaměstnanců starajících se o chod členitého komplexu.

„Nikdo netušil, o jak významný kus nábytku se jedná. Řádnou evidenční kartu získal až v 70. letech. Stálo na ní, že je ze čtyřicátých let 20. století, pochází z Černínského paláce a patřil zastupujícímu říšskému protektorovi Reinhardu Heydrichovi,“ popisuje dále kastelán.

Mnichov, Hácha, Heydrich

Podle něj poznámka o vlastníkovi dávala v dějinném kontextu celkem smysl: „Říkalo se, že do Bečova jezdila Heydrichova žena za věhlasným gynekologem. To se nám sice prokázat nepodařilo, ale kdo ví... Odsuny Němců řadu vzpomínek smazaly.“

Přidává i další legendu, která se k cennému exempláři za desetky let nabalila. Údajně na něm evropští státníci měli podepsat pro Československo smrtící mnichovskou dohodu. Legenda se dala ovšem vyvrátit poměrně snadno, prostým vizuálním srovnáním. Dle fotografií a filmových záběrů prostředí, kde příslušný dokument 29. září 1938 signovali Adolf Hitler, italský duce Benito Mussolini, francouzský premiér Édouard Daladier a jeho britský kolega Neville Chamberlain, se oba stoly liší už na první pohled.

Další pověsti rozšířil cíleně genealog Lubomír Mazuch. Kde je stůl z Vůdcovy sbírky, zjistil

<< Unikátní sada procestovala stovky kilometrů v rámci střední Evropy. Z Berlína, kde si ji Vůdce osobně převzal, se dostala až na Bečov.

>> Z celého kompletu se na Bečov z Prahy prokazatelně dostaly již jen stůl, křeslo a kalamář. Vše je uschováno v tamním depozitáři.

v 80. letech kuriózně. Jednoho sobotního večera sledoval v televizi loterii Mates, z níž část peněz měla putovat na obnovu československých památek. Číslo se tudíž často tahala na hradech a zámcích. Ten den patřil Bečovu. V natočeném rozhovoru s kastelánem za ním uviděl nápadnou nadstavbu atypického stolu. O co jde, věděl hned, neboť znal detailně fotodokumentaci předmětů ukrytých nacisty ve Vyšším Brodě.

Záhy si to ověřil osobně na západě Čech. Nicméně tam památkáře úmyslně zmaťl. Řekl, že exemplář možná patřil pomnichovskému československému prezidentovi Emilu Háchovi. Naznačil, že ani z katalogizovaný údaj, že byl Heydrichův, není zcela mimo. Škodolibě ještě přidal perličku ke křeslu: „Kdo do něj usedne, do roka zemře.“ V Bečově jeho informace vzali vážně, o čemž svědčí fakt, že ještě před pár lety ležela na jeho sedáku výrazná cedule s nápisem Nasedat.

>> Na obřím stole se měla podle jedné z legend v září 1938 signovat i mnichovská dohoda. Pravda to ovšem není. Dané stoly se liší již na první pohled.

Foto ČTK (2)

>> Francouzský premiér Édouard Daladier (vlevo) a německý říšský kancléř Adolf Hitler podepisují dokument, který rozbil Československo.

Mladá pravda o původu

„Byla tam zejména proto, že křeslo a stůl tvořily celek. Nebylo je kam umístit. A my jsme nechtěli, aby si příchozí návštěvníci správně budovy sedali na historický kus nábytku,“ směje se Wizovský spekulacím o přílišné pověřivosti své a svých spolupracovníků.

„Historik Jiří Kuchař s reportérem Stanislavem Motlem nám všechno osvětlili až v lednu 2008. Tehdy přijeli na Bečov při pátrání po zapomenutých předmětech z Hitlerovy sbírky na českém území,“ doplňuje. Záhy poté nechal Tomáš Wizovský komplet přemístit do nově vzniklého depozitáře. „Potvrzené souvislosti dávaly předmětům jiný rozměr. Navíc nic takového jsem nechtěl mít trvale ve své kanceláři,“ vysvětluje.

Teorii, že předměty kdysi skutečně patřivaly Vůdci, pak podle něj Kuchař definitivně potvrdil v roce 2009. V jedné z berlínských kaváren se začel do vzpomínek Hitlerova dvorního architekta Alberta Speera. V jedenácté kapitole našel

popisy kalamáře a křesla pasující na ty z Bečova. Hitlerovi je daroval Speerův sok, architekt Woldemar Brinkmann. Nutno říci, že se Speerovi vůbec nelíbily: „Oba tyto kusy mi svojí přehnanou bombastičností připadaly povýšenecké. Ale zhruba od roku 1937 měl Hitler stále silnější sklony k přepychu.“ Křeslo Speer popsal jako „göringovského typu“. Wizovský poznámku osvětluje: „Chtěl tím říci: je pro korupulentní osobu.“

V knihovně překážel

Vše nyní nasvědčuje tomu, že přezdobený komplet Brinkmann věnoval Vůdci jako výraz vděku za jmenování profesorem v dubnu 1937. Kompletu tak bude letos kulatých osmdesát let. Hitler jej záhy zařadil ke stovkám cenností určených pro jeho linecký projekt. V rakouském městě, kde strávil šťastné dětství, mělo vzniknout kulturní centrum třetí říše. Ideu prosazoval hlavně ve 30. letech. Vyhlášení 2. světové války ji za-

stavilo. Nicméně unikátní umělecké kusy do okolí Lince nechal svázat dále. Některé si kupoval, většinu konfiskovali jeho lidé v postupně zabíraných evropských státech.

V roce 1944 Němci nejcennější kusy začali odvázet ze Spojenci dobývané třetí říše do bezpečí, tedy i k nám, do vyšebrodského kláštera. Po skončení konfliktu byly předměty rozvezeny jinam. Netradiční stůl, křeslo a kalamář putovaly do Prahy, do Černínského paláce na Hradčanech. Pár let nato se staly majetkem nedalekého Památníku národního písemnictví. Díky tomu je v šedesátých letech čekala další cesta, tentokrát na Bečov.

Occitly se v dalším, nikdy nerealizovaném, tentokrát socialistickém projektu. Tamní zámek měl poskytnout důstojné zázemí takzvané Karáskově galerii, obsahující četné meziválečné umělecké skvosty. Obřím stůl tam stával pár let v malé badatelně, kde spíše překážel. Jak vzpomínají vědci, často o něj zakopávali... Když se galerie stěhovala zpět do Prahy, on na západě Čech zůstal.

>> Nůž, lampa, skříňka na dopisy, podložka a pijáková kolébka se jistě novým vlastníkům líbily. Plastické hákové kříže se z nich daly lehce sundat. V rámci výstavy „Příběh stolu“ nechali na Bečově názorně vyrobit věrné papírové kopie zmizelých věcí.

>> Unikátní stůl zdobí krásné dřevorezby.

Z knihovny jej pak v sedmdesátých letech přenesli do zmíněné kastelánovy pracovny.

Nepřístupný zámek

„Ten komplet je jednou z mála věcí, které na Bečově po květnu 1945 přibýly. Jaksi mimoděk. Do expozice se nám nicméně nehodí. Ale jen prach na něj v depozitáři nesedá. Občas ho využívají filmaři. Zahrál si mimo jiné v italském historickém snímku Tajná olympiáda a v koprodukční Těžké vodě,“ říká Wizovský.

A jak je možné, že komplet tak dlouho skrýval svůj původ? Jednoduše. Pamětníci měli po 8. květnu 1945 jiné starosti. Včetně původních vlastníků panství Beaufortů-Spontinů. „S jejich kolaborací opravdu Hitlerova sada vůbec nesou-

visí. Bečov úřady nevybraly ke zpřístupnění, protože nedaleko vznikl vojenský výcvikový prostor. Budovy tak sloužily jako ubytovny, služební byty, sklady, základní škola, stanice SNB,“ líčí dále kurátorka Česáková.

Wizovský posmutní při vzpomínce, jaké skvosty po znárodnění majetku nenávratně zmizely. Jen na okraj, původní majitel je na panství svázeli od roku 1813, kdy si Bečov zvolili za rodové sídlo. „Poslední jimi udělaný soupis pochází z 30. let. Bezpečně tak víme, že po válce se hodně z něj rozkradlo nebo zničilo. Traduje se třeba, že v padesátých letech angažovaná mládež brigádnicky pracující v rudných dolech, z nedostatku kapacit ubytovaná v bečovském zámku, házela míšeňský porcelán z oken, aby ho nemusela mýt,“ uzavírá kastelán.

(Inzerce)

Na bolavé klouby a záda platí **Thermolka a Mentholka**

Jsou vaše klouby po ránu ztuhlé? Věnujete se aktivně sportu a potřebujete své svaly připravit na zátěž? Hledáte účinný, ale neagresivní gel, který prohřeje nebo naopak zchladí namáhané svaly a klouby? Spolehněte se na účinné mazání z konopí!

Thermolka hřejivé mazání je skvělým pomocníkem při problémech s namoženými zády, svalové únavě, při ztuhlých kloubech a také při problémech se studenými končetinami. V gelu se spojuje patentově chráněná kombinace konopného oleje a jedle sibiřské, navíc obohacená o vanilku a kapsaicin z pálivých papriček, jež zaručují výrazný prohřívací efekt. Ten nastupuje pozvolna a vydrží až 10 hodin.

Mentholka konopné mazání s chladivým efektem je zase nenahraditelná při péči o svaly po sportu nebo fyzické námaze. Ocení jej také senioři pro osvěžení a zmírnění únavy. Chladivý efekt je zde zaručen mentholem a kafrem, najdete zde rovněž patentově chráněnou kombinaci konopného oleje a jedle sibiřské.

K dostání v lékárnách, prodejnách zdravé výživy a bylinářství.